

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการประเมินเชิงพื้นที่ (Area-Based Assessment)

Factors Affecting the Quality of Education Basic Education Area-Based Assessment

อรพรรณ ตูจิ้นดา *

Oraphan toujinda

ดวงใจ ชนะสิทธิ์ **

Duangjai Chanasid

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 397 แห่ง ใช้การสุ่มแบบแบ่งประเภทตามสัดส่วน กระจายตามภูมิภาคและจังหวัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษามากที่สุด 2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน ชุมชนและเครือข่ายนักเรียน ผู้ปกครองและความรู้การปฏิรูปการศึกษาคือปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพการศึกษามากมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 70.20

คำสำคัญ: คุณภาพการศึกษา/ การประเมินเชิงพื้นที่

Abstract

This research aimed to : 1) study of factors related to educational quality; 2) study factors affecting the quality of education. The research sample was a basic education institution was 397 questionnaire respondents, by stratified random sampling as distribution by region and province. The research instruments were a questionnaire. Data were analyzed with frequency, percentage, mean, standard deviation, stepwise multiple regression analysis and content analysis.

* อาจารย์ ดร. กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

The findings of this research were as follows:

- 1) Overall the level of factors related to the quality of education was at a high level, it was found that school administrators were the most relevant factor in quality of education.
- 2) Factors affecting the administrators, teachers, community and network, students, parents and knowledge of educational reform is a significant factor affecting the level of educational quality at the .05 level. The predicted variables on quality of education were at 70.20 %.

Keywords : Quality of Education/ Area-based Assessment

บทนำ

การประเมินเชิงพื้นที่ (Area-Based Assessment: ABA) เป็นกระบวนการจัดการประเมินด้วยการหาวิธีการทอนคำถามลงให้มีขนาดพอเหมาะด้วยการลดขนาดของการศึกษาในระดับประเทศไทยลงเป็นจังหวัด เพื่อให้เห็นแนวทางที่จะตอบคำถามได้ชัดเจนและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาความเข้มแข็งของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของพื้นที่ ด้วยการพัฒนากลไกการจัดการของจังหวัด มีข้อมูลและความรู้ที่จำเป็นในการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการจัดการศึกษา ในระดับพื้นที่หรือระดับจังหวัด โดยใช้ผลผลิตจากกระบวนการประเมินเป็นเครื่องมือ นำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่อย่างเป็นระบบยิ่งขึ้น

การประเมินเชิงพื้นที่ได้เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 มีจังหวัดที่มีความพร้อมที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ แพร่ สมุทรสงคราม อำนาจเจริญ ตราด สิงห์บุรี ชัยนาท พังงา ชุมพร และดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จำนวน 20 จังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวน 35 จังหวัด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จำนวน 14 จังหวัด จากผลการวิจัยติดตามการนำผลการประเมินเชิงพื้นที่ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของ ดวงใจ ชนะสิทธิ์ และคณะ (2557) พบว่ายุทธศาสตร์จังหวัดจำนวนทั้งหมด 7 จังหวัด มีจังหวัดที่ระบุยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาไว้ในยุทธศาสตร์จังหวัดโดยตรงเพียง 11 จังหวัด (คิดเป็นร้อยละ 14.47) ได้แก่ ตรัง ยะลา อำนาจเจริญ เชียงราย ลพบุรี สุพรรณบุรี กรุงเทพมหานคร พิษณุโลก สระแก้ว ฉะเชิงเทรา และระยอง ส่วนจังหวัดที่ระบุแทรกไว้ในกลยุทธ์มี 26 จังหวัด (คิดเป็นร้อยละ 34.21) และประเด็นที่สำคัญ คือ มีจังหวัดที่ไม่ได้ระบุยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาไว้ในยุทธศาสตร์จังหวัดมากถึง 39 จังหวัด (คิดเป็นร้อยละ 51.32) นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัจจัยสำคัญหลายด้านที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาในแต่ละจังหวัด เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การบริหารจัดการของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอน เป็นต้น (ดวงใจ ชนะสิทธิ์ และคณะ, 2557: 29) นอกจากนี้ ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง (2553) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่าปัจจัยที่เป็นตัวแปรสาเหตุต่อตัวแปรความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาคือภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงาน

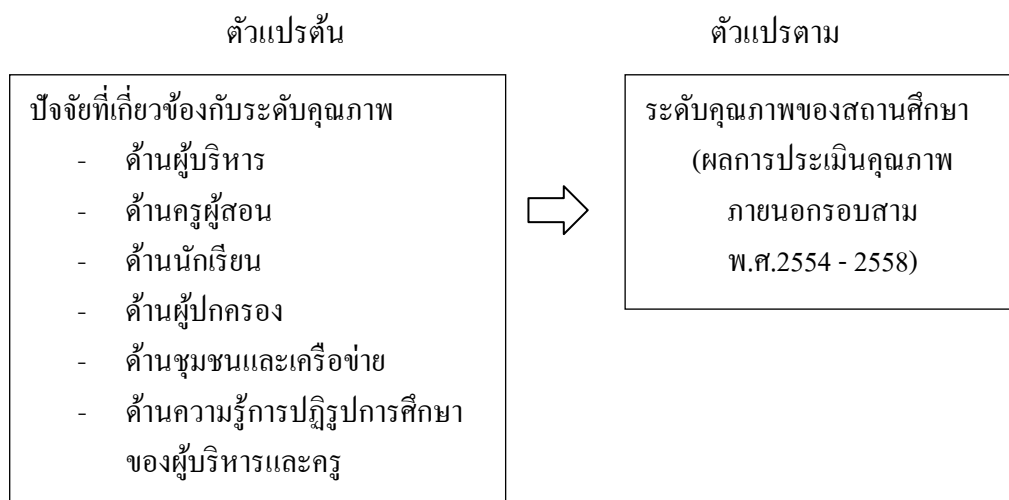
เป็นทีม และวัฒนธรรม บรรยากาศในการทำงาน และเกื้อหนุน เอื้อวงศ์ (2546: 112) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในกลุ่มปัจจัยภายในได้แก่ การที่ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ทুমเท สนใจใฝ่เรียนรู้ มีตัวแบบการเป็นครูที่ดี สำหรับกลุ่มปัจจัยภายนอกได้แก่ การที่ชุมชนและกรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสถานศึกษา และสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนอย่างจริงจัง นอกจากนี้งานวิจัยของดำรง ชลสุข (2559: 23) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและพ่อแม่ผู้ปกครอง การพัฒนาหลักสูตรใหม่ตามแนวปฏิรูปการศึกษา บรรยากาศโรงเรียน นอกจากนี้ผลงานวิจัยยังพบว่าปัจจัยอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเป็นผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาเป็นอันดับแรกคือ การทบทวนการคัดเลือกหรือสรรหาคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดให้ครอบคลุมทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น สาธารณสุขจังหวัด กศน. อาชีวศึกษา เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้การพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่แท้จริงไม่ครอบคลุมจากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินเชิงพื้นที่โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินเชิงพื้นที่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินเชิงพื้นที่

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินเชิงพื้นที่” ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลการประเมินเชิงพื้นที่และปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพการศึกษาจากการสังเคราะห์รายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพประกอบด้วย ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชนและเครือข่าย และด้านความรู้การปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารและครู ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) จำนวน 32,836 แห่ง

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินคุณภาพคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 - 2558) จำนวน 397 แห่งใช้การสุ่มแบบแบ่งประเภทตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ให้กระจายตามภูมิภาค 5 ภูมิภาคและจังหวัดตามจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการการประเมินเชิงพื้นที่ของ สมศ.อันประกอบด้วย

ภาคใต้ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สงขลา พัทลุง กระบี่ ตรัง ภูเก็ต ระนอง พังงา ชุมพร

ภาคเหนือ คือ จังหวัดตาก น่าน แพร่ ลำพูน อุตรดิตถ์

ภาคกลาง คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ กาญจนบุรี นครปฐม นครนายก เพชรบุรี

สระบุรี และสมุทรปราการ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดขอนแก่น และศรีสะเกษ

ภาคตะวันออก คือ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง

โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอน 1 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพการศึกษาในด้านผู้บริหารด้านครูผู้สอนด้านนักเรียน
ด้านผู้ปกครองด้านชุมชนและเครือข่ายและด้านความรู้การปฏิบัติการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน

ตัวแปรตาม คือ ระดับคุณภาพของสถานศึกษา (ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม พ.ศ. 2554 - 2558)

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 จากนั้นได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 แห่ง เพื่อตรวจสอบด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 แสดงว่าสามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานจังหวัดทุกจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการประเมินเชิงพื้นที่ของ สมศ.ทางไปรษณีย์ และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลที่เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ทั้งนี้การแปลความหมายค่าเฉลี่ยอ้างอิงตามเกณฑ์การแปลค่าของบุญชม ศรีสะอาด(2556:121)

4.51– 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51– 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51– 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

4. ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการประเมินเชิงพื้นที่ที่ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาและการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษา ภาพรวม

(n=304)				
ปัจจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านผู้บริหาร	4.43	0.30	มาก	1
2. ด้านครูผู้สอน	4.24	0.20	มาก	2
3. ด้านชุมชนและเครือข่าย	3.29	0.30	ปานกลาง	5
4. ด้านนักเรียน	4.15	0.24	มาก	4
5. ด้านผู้ปกครอง	4.19	0.25	มาก	3
6. ด้านความรู้การปฏิบัติการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน	2.23	0.52	น้อย	6
รวม	3.67	0.13	มาก	

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้บริหารเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษามากที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D. = 0.30) รองลงมาคือด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=4.24$, S.D. = 0.20) และด้านผู้ปกครองตามลำดับ ($\bar{X}=4.19$, S.D. = 0.25)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษารายด้าน (n=304)

ปัจจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ด้านผู้บริหาร				
1. ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.52	0.50	มากที่สุด	3
2. ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาหรือแก้ปัญหาลากในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	4.38	0.48	มาก	6
3. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนยุทธศาสตร์นโยบาย ฯลฯ กับแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	4.41	0.49	มาก	5
4. ความสามารถของผู้บริหารในการนำแผนพัฒนาสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ	4.55	0.49	มากที่สุด	2

ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5. ผู้บริหารใช้แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ	4.47	0.50	มาก	4
6. ผู้บริหารกำกับติดตามการใช้แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	4.34	0.47	มาก	7
7. ผู้บริหารมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	4.21	0.41	มาก	8
8. ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปวางแผนและปรับปรุงในครั้งถัดไป	4.41	0.49	มาก	5
9. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.59	0.49	มากที่สุด	1
รวม	4.43	0.30	มาก	
<u>ด้านครูผู้สอน</u>				
10. ความรู้ความเข้าใจของครูที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.48	0.50	มาก	2
11. ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.00	0.06	มาก	4
12. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร	4.16	0.37	มาก	3
13. ครูใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.60	0.49	มากที่สุด	1
14. ครูให้คำแนะนำ/แนะแนวผู้เรียนได้ครอบคลุมทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่องเรียน อาชีพ รวมถึงทักษะการใช้ชีวิต	4.00	0.06	มาก	4
รวม	4.24	0.20	มาก	
<u>ด้านนักเรียน</u>				
15. นักเรียนอ่านออก เขียนได้ถูกต้อง	4.10	0.30	มาก	3
16. นักเรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์	4.06	0.24	มาก	4
17. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ตนเอง	3.87	0.52	มาก	6
18. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.02	0.15	มาก	5
19. นักเรียนมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสถานศึกษา	4.27	0.44	มาก	1
20. นักเรียนมีจิตอาสา เอื้อเฟื้อ เพื่อเผื่อให้กับเพื่อนและบุคคลอื่น	4.23	0.42	มาก	2
รวม	4.15	0.24	มาก	
<u>ด้านผู้ปกครอง</u>				
21. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในด้านการเรียนการสอนและกิจกรรม	4.23	0.42	มาก	2
22. ผู้ปกครองพึงพอใจในการจัดการเรียนของการสอนของสถานศึกษา	4.06	0.23	มาก	3
23. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ	4.27	0.44	มาก	1

ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
24. ผู้ปกครองมีค่านิยมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง	4.27	0.44	มาก	1
25. ผู้ปกครองมีค่านิยมส่งบุตรหลานเขาเรียนต่อในสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ	4.27	0.44	มาก	1
รวม	4.19	0.25	มาก	
<u>ด้านชุมชนและเครือข่าย</u>				
26. หน่วยงานภายในจังหวัดให้ความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกับชุมชน	3.78	0.41	มาก	1
27. กิจกรรมที่สถานศึกษาจัด ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในจังหวัด	2.95	0.63	ปานกลาง	3
28. ชุมชน /ภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน	3.14	0.35	ปานกลาง	2
รวม	3.29	0.30	ปานกลาง	
<u>ด้านความรู้การปฏิบัติการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน</u>				
29. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติการศึกษาเพียงใด	2.62	0.48	ปานกลาง	1
30. ท่านทราบบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัดเพียงใด	1.86	0.71	น้อย	2
รวม	2.23	0.52	น้อย	
รวมเฉลี่ย	3.67	0.13	มาก	

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านผู้บริหารเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษามากที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D. = 0.30) โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.59$, S.D. = 0.49) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการนำแผนพัฒนาสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{X}=4.55$, S.D. = 0.49) และผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=4.52$, S.D. = 0.50)

ด้านครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากรองลงมา ($\bar{X}=4.24$, S.D. = 0.20) โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ ครูใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X}=4.60$, S.D. = 0.49) และครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.48$, S.D. = 0.50)

ด้านนักเรียนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D. = 0.24) โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คือนักเรียนมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.27$, S.D. = 0.44) และนักเรียนมีจิตอาสา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ให้กับเพื่อนและบุคคลอื่น ($\bar{X}=4.23$, S.D. = 0.24)

ด้านผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D. = 0.25) โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จผู้ปกครองมีค่านิยมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงผู้ปกครองมีค่านิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ ซึ่งอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X}=4.27$, S.D. = 0.44)

ด้านชุมชนและเครือข่ายเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D. = 0.30) โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือหน่วยงานภายในจังหวัดให้ความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกับชุมชน ($\bar{X}=3.78$, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ชุมชน / ภาครีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ($\bar{X}=3.14$, S.D. = 0.35)

ด้านความรู้การปฏิบัติการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.23$, S.D. = 0.13) โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.62$, S.D. = 0.48) และทราบบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.86$, S.D. = 0.71)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของสถานศึกษาจำแนกพัฒนาการของผลการประเมินภายนอกรอบสาม

(n = 304)

พัฒนาการของผลการประเมินภายนอก รอบสาม				พัฒนาการ	จำนวน สถานศึกษา	ร้อยละ
1.	รอบ 1	รอบ 2	รอบ 3	เพิ่มขึ้น 1 ระดับ	32	10.50
	ดี	ดีมาก	ดีมาก			
2.	รอบ 1	รอบ 2	รอบ 3	คงที่ระดับดี	165	54.30
	ดี	ดี	ดี			
3.	รอบ 1	รอบ 2	รอบ 3	ขึ้น ๆ ลง ๆ	1	0.30
	ดี	ดีมาก	พอใช้			
4.	รอบ 1	รอบ 2	รอบ 3	ขึ้น ๆ ลง ๆ	3	1.00
	พอใช้	ดีมาก	ต้องปรับปรุง			
5.	รอบ 1	รอบ 2	รอบ 3	เพิ่มขึ้น 2 ระดับ	25	8.20
	พอใช้	ดี	ดีมาก			
6.	รอบ 1	รอบ 2	รอบ 3	ขึ้น ๆ ลง ๆ	62	20.40
	พอใช้	ดีมาก	ดี			
7.	รอบ 1	รอบ 2	รอบ 3	ขึ้น ๆ ลง ๆ	5	1.70
	ดี	ดีมาก	ดี			
8.	รอบ 1	รอบ 2	รอบ 3	คงที่ระดับพอใช้	11	3.60
	พอใช้	พอใช้	พอใช้			
รวม					304	100.00

.....

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานศึกษาจำแนกพัฒนาการของผลการประเมินภายนอกกรอบสาม พบว่าสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาส่วนใหญ่มีพัฒนาการของผลการประเมินคงที่อยู่ในระดับดีมากที่สุดร้อยละ 54.30 รองลงมาได้ผลการประเมินขึ้นๆ ลงๆ (พอใช้ ดีมาก ดี) ร้อยละ 20.40 และมีผลการประเมินเพิ่มขึ้น 1 ระดับ (ดี ดีมาก มาก) ร้อยละ 10.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพของสถานศึกษา (n = 304)

ระดับคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.
ระดับดีมาก	4.60	0.23
ระดับดี	4.59	0.30
ระดับพอใช้	4.51	0.25
ระดับต้องปรับปรุง	3.94	0.27
ระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน	4.05	0.32
รวมเฉลี่ย	4.34	0.31

จากตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณภาพของสถานศึกษาพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.23 รองลงมาอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 และมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ตามลำดับโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาภาพรวม (Ytot) (n=304)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
Regression	6	4.325	0.721	118.707	.000
Residual	297	1.804	0.006		
Total	303	6.129			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก	B	Std. Error	Beta	t	Sig
เข้าสมการ					
ค่าคงที่	0.515	0.179		2.875*	.004
ปัจจัยด้านผู้บริหาร	0.126	0.028	0.464	4.545*	.000
ปัจจัยด้านครูผู้สอน	0.187	0.015	0.400	12.208*	.000
ปัจจัยด้านชุมชนและเครือข่าย	0.177	0.017	0.376	10.501*	.000
ปัจจัยด้านนักเรียน	0.198	0.025	0.278	7.864*	.000
ปัจจัยด้านผู้ปกครอง	0.122	0.021	0.215	5.776*	.000
ปัจจัยด้านความรู้การปฏิบัติการศึกษา	0.053	0.027	0.195	1.977*	.049

R=0.838 $R^2=0.702$ SEE.= 0.078

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน ชุมชนและเครือข่าย นักเรียน ผู้ปกครอง และความรู้การปฏิรูปการศึกษา เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอยและร่วมกันอธิบายความผันแปรของคุณภาพการศึกษาในภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย R^2 เท่ากับ 0.702 ซึ่งแสดงว่าปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน ชุมชนและเครือข่าย นักเรียน ผู้ปกครองและความรู้การปฏิรูปการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวมกันทำนายได้ร้อยละ 70.20 และสามารถเขียนสมการทำนายได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.515 + 0.126(X_1) + 0.187(X_2) + 0.177(X_3) + 0.198(X_4) + 0.122(X_5) + 0.053(X_6)$$

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.464(Z_1) + 0.400(Z_2) + 0.376(Z_3) + 0.278(Z_4) + 0.215(Z_5) + 0.195(Z_6)$$

สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเป็นผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาเป็นอันดับแรกคือการทบทวนการคัดเลือกหรือสรรหาคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เนื่องจากหลายจังหวัดยังมีหน่วยงานที่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการ เช่น สาธารณสุขจังหวัด การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยงานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาดำรง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขหรือพัฒนาได้ครอบคลุมอย่างแท้จริงรองลงมาคือ สถานศึกษาต้องการให้จังหวัดขับเคลื่อนระบบการศึกษาในจังหวัดมากที่สุด คือ การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับทั้งในระบบและนอกระบบ นักเรียนที่ออกกลางคันหรือย้ายสถานศึกษา โดยสามารถเรียกใช้งานได้เป็นปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านผู้บริหารเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษารองลงมาคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการนำแผนพัฒนาสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษารองลงมาคือด้านครูผู้สอน โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ ครูใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักเรียนประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือนักเรียนมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสถานศึกษามีจิตอาสา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ให้กับเพื่อนและบุคคลอื่น ด้านผู้ปกครองประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จผู้ปกครองมีค่านิยมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงผู้ปกครองมีค่านิยมส่งบุตรหลานเขาเรียนต่อในสายสามัญมากกว่าสาย

อาชีพส่วนด้านที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลางและน้อยคือ ด้านชุมชน และเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือหน่วยงานภายในจังหวัดให้ความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกับชุมชน รองลงมาคือ ชุมชน /ภาคีเครือข่าย และการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนและด้านความรู้การปฏิบัติการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติการศึกษาทั้งนี้ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ยังได้รับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องการปฏิบัติการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และยังรับทราบบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดอยู่ในระดับน้อย จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546: 112) ที่พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาคือผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ทুমเท สนใจใฝ่เรียนรู้ ใช้ทั้งการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารแบบเข้มงวด รวมทั้งการที่ครูมีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อการสอน สนใจใฝ่เรียนรู้และเชื่อว่าการประกันคุณภาพการศึกษานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับบทความของนรินทร์ สังข์รักษา (2559: 9-10) ที่ศึกษาการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ในภูมิภาคตะวันตก พบว่าการส่งเสริมให้มีการสอนโดยบูรณาการให้สอนทางด้านอาชีพสอดคล้องกับชีวิตจริง มหาวิทยาลัยสามารถเป็นที่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาได้พัฒนาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suryadi (1992) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่กระตุ้นและมีประสิทธิผลมากที่สุด เป็นปัจจัยเดียวที่ใช้ในการตัดสินใจว่ามีคุณภาพหรือไม่ โดยครูผู้สอนที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาได้มากที่สุด และสอดคล้องกับสุระพงศ์ ทองพันธ์ (2545) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จได้อย่างแท้จริงนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร คณะทำงานการประกันคุณภาพการศึกษา และบุคลากรในหน่วยงาน โดยบุคลากรเหล่านั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความจำเป็น ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีเจตคติที่ดี ความตั้งใจ เสียสละที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้นการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาจึงจำเป็นต้องหันมาสนใจด้านผู้บริหาร และด้านครู เป็นปัจจัยต้น ๆ ในการพัฒนาเพื่อส่งผลด้านคุณภาพไปยังผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความเข้าใจและส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูผู้สอนได้รับรู้แนวทางในการปฏิบัติการศึกษามากยิ่งขึ้น

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของสถานศึกษาพบว่าปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน ชุมชนและเครือข่าย นักเรียน ผู้ปกครองและความรู้การปฏิบัติการศึกษา เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอยและร่วมกันอธิบายความผันแปรของคุณภาพการศึกษาในภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.702 ซึ่งแสดงว่าปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน ชุมชนและเครือข่าย นักเรียน ผู้ปกครองและความรู้การปฏิบัติการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 70.20 ซึ่งปัจจัยดังกล่าวร่วมกันทำนายอยู่ในระดับมากกว่าข้อค้นพบดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีประสิทธิผลต่อคุณภาพของสถานศึกษามีหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน เครือข่ายต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมไปถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่

เกี่ยวกับการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาสอดคล้องกับฐานปณิ พวงงาม (2560: 271) ที่ศึกษาองค์ประกอบ การปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาขยายเขต โดยพบว่าการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ การประกันคุณภาพการศึกษา และความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ คุณภาพการศึกษานอกจากนี้ยังพบว่าสนธิ สถาพร (2559: 362) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สอดคล้องกับคำรอง ชลสุข (2559: 23) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่ง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและพ่อแม่ผู้ปกครอง การพัฒนาหลักสูตรใหม่ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา บรรยาภาสโรงเรียน นอกจากนี้ผลงานวิจัยยังพบว่าปัจจัยอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็น ว่าเป็นผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาเป็นอันดับแรกคือ การทบทวนการคัดเลือกหรือสรรหาคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัดให้ครอบคลุมทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น สาธารณสุขจังหวัด กศน. อาชีวศึกษา เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้การพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่แท้จริงไม่ครอบคลุมสอดคล้องกับผลการ สัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัดและการสนทนากลุ่มคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพบว่าหลายจังหวัดมี ความเห็นตรงกันว่าโครงสร้างของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ควรมีการทบทวนโดยให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกระดับในจังหวัดนั้นๆ เข้ามาเป็นกรรมการ เช่น สาธารณสุขจังหวัดซึ่งมีส่วน เกี่ยวข้องกับสุขภาพของนักเรียน สำนักพัฒนามนุษย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนที่มีปัญหาต่าง ๆ ดำรวจควรเข้ามาเกี่ยวข้องกับสารเสพติดในโรงเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. หน่วยงานต้นสังกัดอันประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองท้องถิ่น ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารและครูผู้สอนได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา รวมไปถึงกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้ทันกับการ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น และสร้างเครือข่ายของโรงเรียนในการพัฒนางานด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัด

2. ควรศึกษางานวิจัยเชิงประเมินเพื่อเป็นการประเมินเชิงพื้นที่ตาม Cluster จังหวัด

3. ควรศึกษาพัฒนาการของผลการประเมินภายนอกรอบสามเพื่อนำไปกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา หรือศึกษาแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2546). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง. (2553). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐาปณี พวงงาม. (2560). “องค์ประกอบพฤติการณ์ที่เป็นเลิศที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษายอดเยี่ยม สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน”. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 9(2): 271-288.
- ดวงใจ ชนะสิทธิ์ และคณะ. (2557). การติดตามการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกเชิงพื้นที่ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. เอกสารอัดสำเนา.
- คำรง ชลสุข. (2559). ขับเคลื่อนการศึกษาอย่างไร จึงถูกใจประชาชน. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2559 จาก <http://www.admissionpremium.com/news/829>.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2559). “เรื่องเล่าจากการวิจัย : ชุดโครงการ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ในภูมิภาคตะวันตก”. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 8(2):9-27.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สุระพงศ์ ทองพันชั่ง. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สนธิ สถาพร. (2559). “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9”. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 8(2): 362 - 377.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2557). รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการประเมินคุณภาพเชิงพื้นที่ประจำปีงบประมาณ 2556 จำนวน 20 จังหวัด. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เอกสารอัดสำเนา.
- Suryadi. (1992). Comparative advantage on rice production and marketing system in Indonesia Bangkok: Kasetsart University.